

KÖZVÉLEMÉNY

H É T F Ő I U J S Á G.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz

Hirdetések árszabály szerint.

Bizonyítani fogok.

Szeged város törvényhatósági bizottsága utasította a tanácsot, hogy ellenem a rendőrség nevében indítsa meg a sajtópört. Köszönet a derék határozatért.

Hat esztendő óta várom már ezt a sajtópört, a melyből tisztán alighanem csak magam fogok kikerülni, de a saját ocsmányságába fog fulladni az a gyalázatos rendszer, amely az árvíz óta meghonosodott Szegeden.

Engem nem személyes bosszú vagy gyűlölet vezérel, hanem a köztisztesség önzetlen szolgálata. Lovagias kötelességem azonban kijelenteni, hogy nem a főkapitány az, aki „üzletszerű“ összeköttetésben áll a bordélyüggyel. (Majd kiderül minden a — vallatásnál.) A főkapitány, elhiszem, hogy a szabályrendeletben biztosított jogát gyakorolta csupán, mikor e förtelmes, túrt intézménnyel érintkezett. De azért mégis hibás. Erélytelen, gyöngé ember ő a főkapitányi állásra. Nem képes azt betölteni. A saját hivatalát sem képes ellenőrizni és azon dolgokról, amik a rendőrségen történtek évek hosszú sora alatt, éppen ő tudott meg mindent legutoljára az — ujságokból.

Ha a főispánban szikrányi érzék van a mulasztások igazságos megtorlása iránt, pusztán azért a másfélévtizedes mulasztás miatt fel kellene függesztenie állását a főkapitányt, hogy nem készítette el a rendőrség szolgálati és fegyelmi szabályzatát, holott az 1884-ben alkotott városi szabályrendelet egyenesen őt bizta meg annak megalkotásával. Ez maga is óriási és botrányos mulasztás.

Ha annak idején sokkal kisebb jelentőségű mulasztásért megindította a fegyelmi eljárást a főispán Lázár György h. polgármester ellen, mért kiméli akkor a főkapitányt? Hiszen csakis a fegyelmi vizsgálat tisztázhatja a köztisztviselőt a vádak és gyanúsítások alul.

Jóakarátú „házi bíróság“ nem intézheti el az ilyen dolgot. Ki is jelentem, hogy még idézés esetén sem fogok megjelenni a polgármesteri hivatalban, mert nem tűrhetem, hogy elsimitsák a dolgot. Bizonyítékaimat ki nem szolgáltatatom, mert tudom jól, hogy akkor esetleg én huznám a rövidebbet. Már pedig én azzal tartozom saját magamnak is, hogy erkölcsileg fényes elégtételt szerezzek a rendőrséggel szemben.

Adataim nem tartoznak a nyilvánosság elé, mert oly förtelmes dolgok azok, hogy pirulás nélkül nem olvashatná senki. Elég sajnós, hogy mindezek — igazak. Az én igazságom pedig nyakát fogja szegni a bűnösöknek.

Kiméletről tehát szó sem lehet. Az én hivatásom nem büntakargatás. Hadd lássa a független polgárbíróság azt a

fertőt, amelyben a rendőrség fetreng évek sora óta. Becsületes polgárokkal és a lejtőre taszított áldozatokkal fogom bizonyítani az egész rendszer bűnösségét, a miért természetesen lakolni kell valakinek. A megindítandó sajtóper áldozatot kíván. De az áldozat — nem én leszek.

Ez a sajtóper tisztító tűz lesz. A tisztességes köztisztviselők ki fogják állani azt, ellenben hullani fog a férgese.

Tiszta lelkiismerettel fogok ülni a vádlottak padjára és a vádlottak padja ez esetben a közvélemény vádló székévé fog átalakulni, ha ugyan meg nem hátrál a sajtóper elől a rendőrség, amint már is rebesgetik. Mert én nem hátrálok meg.

Tudom jól, hogy darázsfaszékbe nyúltam. A csipésekre számítok is. El is vagyok készülve rá. Tudom jól, hogy a darázs csípés fájdalmas, de nem halálos. Ellenben a darázs belepusztul, ha a fullánkját elveszítette.

Engem hiába fenyegetnek. Kár is vesződni a névtelen levelekkel. Tudom, hogy hol készülnek, azt is, hogy kik gyártják. Nem vagyok ijedős természetű.

Tudom, hogy megkísértik (amint megkísérelték már máskor is, de hiába) a lekenyerezést. Kár lenne a fáradságért, de különben is pórul járna velem, bárki tenné.

Tudom azt is, hogy a rágalmak és gyanúsítások egész tömegét fogják rám zúditani. Azzal sem érnek célzt. Kelep-czét is hiába állítgatnak ellenem. Sokat tapasztaltam én már ezen a téren.

Ugy erkölcsi, mint anyagi téren megközelíthetetlen vagyok, s ha nem áll is mögöttem hatalom, mint a prostitúció mögött a rendőrség, az erősebb fél mégis én vagyok, mert mellettem az igazság, kezemben pedig a bizonyítékok tömege.

Szinte türelmetlenül várom már a sajtópört, mert attól tartok, hogy eltalál még évülni.

Rostkowicz Arthur.

Az önzetlen tanfelügyelő.

Kénytelen-kelletlen ismét foglalkoznunk kell dr. Tergina Gyula csongrádmegyei tanfelügyelő működésével. Ezuttal egészen más oldalról mutatjuk be azt.

Tergina tudvalevőleg tankönyveket is irt, amelyeket kiadatott és amelyek után kijár neki az írói tiszteletdíj.

Nem mélyedünk bele az ő tankönyveinek bírálatába. Nem célunk megtépdetni írói babérait, hiszen csak tanfelügyelői működését bíráljuk.

Mint említettük, Tergina tankönyveket is irt, amelyeknek kelendőséget a tanítók biztosították olyképpen, hogy kötelezték a tankötelessé ezreit, hogy a tanfelügyelő könyvét, mely aránylag drága is, megvásárolják. A szegény tanulók, akiket a kormány lát el tankönyvekkel, szintén kénytelenek keserves filléreiket kenyer helyett tankönyvre költeni, mert a tanfel-

ügyelő könyveiből a szegény tanulók nem kapnak ingyen-példányokat, lévén a szerzőnek minden eladott példány után a rendes polgári haszna.

Hogy ez a polgári haszon meglegyen, a tanfelügyelő hivatalos látogatásai alkalmával ellenőrzi, hogy tényleg az ő könyveit használja-e a tanuló ifjuság. Az első dolga tehát, hogy megnézi a tanulók tankönyveit. Tudják ezt jól a tanítók is s éppen ezért a világért sem menének más, jobb tankönyvet használtatni, habár egymás közt föl is panaszolják, milyen nehézkes a tanfelügyelő könyvének irálya és megemészthetetlen a tartalma.

De szólni nem mernek miatta. Hogy is merne szembe szállani a szegény tanító a hatalmas tanügyi basával? No hiszen van jó dolga. Mindjárt kevesebb lenne a tanítási eredmény az iskolájában, sőt talán még fegyelmire is találna okot.

Nemcsak a tanulók vannak azonban azon kényszer alatt, hogy a tanfelügyelő könyveit megvegyék. A tanítóknak is áldozatot kell olykor hozni a tanfelügyelő kedvéért. A tanfelügyelő aláírásával ellátott körözvény bizonyítja ezt. Ime az irás:

Igen tisztelt Igazgató Tanító Úr!

Halász Ferencz vallás és közoktatásügyi magy. kir. ministeriumi osztálytanácsos „Állami népoktatás“ című nagyjelentőségű kulturpolitikai munkája az Athenaeum részvénytársulat könyvkiadó osztályában megjelent.

E könyv oly mű, amely kell, hogy minden tanítói, avagy iskolai könyvtárban helyet foglaljon, s annak tartalmával minden tanító megismerkedjék.

Felkérem tehát Igazgató Tanító urat, hogy e művet akár saját, akár az iskola könyvtára részére megrendelni s annak megtörténtéről hivatalomat értesíteni sziveskedjék.

Dr. Tergina,
kir. tanfelügyelő.

Ez az irás azt bizonyítja, hogy dr. Tergina Gyula tanfelügyelő a hivatali főnöke, Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsos könyvére nem előfizetőket gyűjt, hanem kényszeríti a tanítókat arra, hogy a könyvre előfizessenek. Ez valóságos tanítónyuzás. Visszataszító képe ez a tanfelügyelő működésének.

Hát nem eleget vonnak le az amugy is silány tanítói fizetésből nyugdíjra, Eötvös-alapra stb. Még elő is fizessen olyan könyvre, amelyre szüksége nincsen, de azért méregdrága áron megvásárolja, mert a tanfelügyelő kívánja.

Mert az, hogy mentül többen előfizessenek a tanítók közül Halász Ferencz munkájára, az egyenes érdeke Terginának, akinek nagy oka van rá, hogy kedvében járjon a főnökének.

De szabad-e ezért megsarcolni a szegény tanítókat? Minden tisztességes gondolkozású ember az feleli erre, hogy — nem. Ne feledjük el azonban, hogy Csongrádmegyében vagyunk.

Sokkal czifrábbak is történtek már itt, a minek bizonyossága az alábbi panasz is, melyet Kistelekről küldtek föl Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterhez. A panaszos beadvány a következő:

„Felterjesztett panaszunkra L. N. E. kisteleki állami elemi iskolai tanítónő ellen 65,335/1902. sz. alatti magas intézkedéssel a fegyelmi vizsgálatot elrendelni méltóztatott.

Csongrádmegye kir. tanfelügyelője Kistelek község előjáróságához küldött hivatalos iratában jelzi, hogy a vizsgálatot f. hó 18-án személyesen fogja az állami iskolai épületben megtartani.

Kegyelmes Uram! Az 1868. évi 38. és az 1876. évi 28. t.-cz.-hez kiadott 1876. évi 20311. számú Utasítás világosan megmondja, hogy a fegyelmi vizsgálathoz a tanfelügyelő a közig. bizottság útján teszi meg a szükséges lépéseket; minthogy pedig a kir. tanfelügyelő említett iratában nyoma sincs annak, mintha a panaszlott esetek felderítésére irányuló vizsgálat elrendelése végett az ügy a varmegyei közigazg. bizottság előtt szerepelt volna — határozott törvénysértés esete látszik fenforogni, annál is inkább, mert még ha a közokt. miniszter mondja is ki a vizsgálat szükségét, a foganatosítás a közigazg. bizottság tiszte.

Határozott törvénysértés a tanfelügyelő vizsgáló birói szereplése is, minthogy az 1876. évi 28. t.-cz. a vizsgálat vezetését kis- és nagyközségekben kifejezetten a járási szolgabíró jogává, illetve köteletségévé teszi, a tanfelügyelőnek, illetve megbízottjának csak passzív jelenlétet enged, s csak a gondnokságnak ad — a „meghallgatás”-sa! — aktív szerepet.

Panaszló feljelentésünkben az összes belterületi tanítók, tanítónők kihallgatását kértük; a kir. tanfelügyelő csak 4 tanító megidézését rendelte el.

Ezen egyenesen törvénybe ütköző intézkedések, valamint a helyi összeköttetések, melyek — anélkül, hogy vádolnák valakit — akartalan is kételyt támasztanak bennem a pártatlan vizsgálat iránt, kényszerítenek, miszerint nagyméltóságodtól az ügynek a törvény világos §§-ai szerinti lebonyolítására a tejelentők nevében sürgős intézkedést kérjek.

Súlyos vád ez a fölterjesztés is a tanfelügyelő ellen. Hivatali túlkapással, törvénysértéssel és részrehajlással van vadolva benne.

Mit szól mindezekhez a tanfelügyelő? Hallgat mélységesen és szorongó szívvvel várja a fejleményeket. Mert tudja jól, hogy mindezen dolgoknak következményei lesznek. Kell is, hogy legyenek, mert hiszen jogos megtorlás már nem is késhet soká.

Zenei életünk.

(Eljegyzési hír.)

Ez egyszer rózsás hírrel kezdem e cikkem. A szegedi művészvilág egyik jeles tagja, Daubrauvszky Viktor hegedűtanár e hó folyamán tartotta eljegyzését Debnárik Margit kisaszonnyal Pozsonyban. Szívből örülünk ezen hírek s üdvözljük a jeles hegedűművészt.

(Hangverseny.)

A hangverseny-idény még távol áll tőlünk, de az első fecske megérkezését jelezhetjük, a még holt idényben. November hó 15-én az újszegedi templom javára műkedvelők hangversenyt rendeznek a Tisza-szálló nagytermében. Amint a műsor mutatja, Kerner Jenő, a szegedi honvédenekar jeles karmestere, mint hegedűművész fogja magát bemutatni. A közkedvelt művész egyik kiváló oldala virtuoz hegedűlése.

Kerner Jenő az országos zeneakadémián Hubay Jenő világhírű hegedűművészek volt növendéke. Játékában a nagy mester egész lényé feltalálható. Széles tonusa, virtuoz technikája és interpretálása jellemzik játékát. A szegedi zenekedvelők elsőrendű művészi egyéniséget fognak élvezni.

Sajnáljuk azonban, hogy a művész első bemutatása műkedvelők keretében történik, jobban szerettük volna, ha valamely komoly hangverseny alkalmával történt volna első fellépése. A szegedi nagy hangversenyek rendező-bizottsága figyelmébe ajánlhatjuk, hogy már az első nagyszabású hangverseny alkalmával Kerner Jenő közreműködését ne mellőzzék. Bruch, Goldmark, Beethoven és Mendelssohn hangversenyeket Kerner Jenővel zenekísérettel lesz talán szerencsénk élvezni.

Ideje volna már, ha nálunk is a bolygó dilettantizmus helyébe az igazi művészet teremene magának hajlékot.

(Uj vonósnegyes.)

Kerner Jenő vezetésével új vonósnegyes-társaság van alakulóban Szegeden. A társaság négy tagja zenész, kik hivatásuknál fogva szorgalmas összetanulás által kiváló fognak produkálni.

Mint értesülünk, a Kerner Jenő által rendezett önálló hangverseny alkalmával a jövő évi hangverseny-idényben lépnek nyilvánosság elé. Várjuk a bemutatást.

(Czimbalom-tanárnő.)

A szegedi czimbalom kedvelő és tanuló hölgyeknek ezen hírrel minden bizonynyal örömet szerzünk. A budapesti nemzeti zenede egyik jelesen végzett czimbalom-művésznője nálunk telepedik le s a városi zeneiskolában tanfolyamot nyit. Ha valahol, úgy Szegeden ezen hangszerágban a zeneiskola sok növendéket fog szerezhetni. Rég volt szükség a czimbalom szakszerű művelésére városunkban.

(Giovanni Salvi.)

A szegedi művészgárda egy nápolyi énektanárral szaporodik. Giovanni Salvi az énektanítás nagy művésze, mint hírlík, Szegedre jön, hogy nyelvünket elsajátítsa és ezen alkalommal ének- és zongora-tanfolyamot nyit. Ha alapul veszszük azon körülményeket, hogy az énektanítás a legnehezebbek közé tartozik, hogy nagyon kevesen vannak a kontinensen, kik éneket tanítani tudnak, nyereség, hogy ily művész telepedik le Szegeden. Az opera és operette szerepkörre vágó művésznövendékek nagy legiója várja maestro Salvi megérkezését.

Még ma is nagy harc folyik a német és olasz énekkiskola között, melyik a jobb, de mint látjuk, az olasz iskola tagjai viszik el a babért. A hang légységét, a benső éneklést, az előadást és kiválóan fejlett koloratúrát csak az olasz iskola adja meg.

Salvit, a jeles énektanárt, földije Armen-tani szegedi vívómester birta rá, hogy Szegeden telepedjen le.

Ujdonságok.

— Mikor lesz a tápéi választás ?

Már csak rövid napok kérdése, hogy a képviselőház dönteni fog a fölött, hogy a tápéi kerület képviselőküldési joga felfüggesztessék-e, vagy sem. Haydin Imre, a bizottság előadója, már áttanulmányozta a parlamenti vizsgálat jegyzőkönyveit és az ő indítványa, hogy nincs semmi ok a kerület képviselőküldési jogának a felfüggesztésére. A képviselőház még a hét folyamán fog dönteni, úgy hogy a választás november hó második felében megejthető lesz.

— **Kossuth Ferencz Szegeden.** Az önálló vármegyei fölállítására érdekében a szegedi társadalom minden rétege megmozdult, hogy a november 9-én tartandó négyülés mennél fényesebben sikerüljön. A négyülésre, amelyen Polczner Jenő képviselő fog elnökölni, lejön Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is több országgyűlési képviselő-társával. Kossuth Ferencz ez alkalommal megkoszoruzza édes atyja szobrát. A négyülésen a tápéi kerület közszéki küldöttségekkel képviseltetik magukat, a függetlenségi párt vezetősége pedig föl fogja kérni Kossuthot, hogy tegyen látogatást a kerületben. A szegedi négyülésen részt vesznek dr. Endrey Gyula, Veress József, dr. Mukits Simon, Justh Gyula, dr. Benedek János, Pichler Győző és Pozsgay Miklós Kossuth-párti képviselők, akiknek fogadtatásáról a rendező-bizottság fog gondoskodni.

— Lefoglalt képviselői fizetések.

A képviselőház 95 tagjának tiltották le, nagyrészt örök időkre, a fizetését. Ez azt bizonyítja, hogy 95 követ, majdnem negyedrész a képviselőháznak, vagyoniilag nem független. Ha pedig valaki folytonos anyagi zavarokkal küzd, nem tehet eleget képviselői kötelességének. De tovább megyünk a következtetésekben. A vagyoniilag nem független, mondjuk, eladósodott képviselő könnyen befolyásolható. Az anyagi előnyökért képes talán még rosszabbra is. Ez a körülmény tehát az ország veszedelme és éppen ezért nem ártana, ha a 95 képviselő nevét ösmerné az ország. Hadd tudja meg a választó közönség is, kik a vagyoniilag nem független emberek. Legalább a választások alkalmával azokat mellőzni lehetne. A leghelyesebb volna, ha a hivatalos lap minden alkalommal közölné,

hogy melyik képviselő fizetését tiltotta le a bíróság. A képviselők nem közönséges halandók, mert ők az ország népének ezreit képviselik és annak nevében határoznak, tehát az országot nagyon is érdekli, hogy anyagilag függetlenek-e vagy sem. Mert az anyagi függetlenség elvesztése után rendesen az erkölcsi önállóság elvesztése szokott következni.

— **Uj népkör Dorosmán.** Dorosmán, a göbolyjárasi központ, amely a sok tanya közt egész kis falu, függetlenségi kör van alakulóban. Az alakuló közgyűlés, miután az alapszabály-tervezet is elkészült, a legközelebbi vasárnap fog megtartani Benke Gedeon kereskedő elnökelete alatt.

— **Az új dorosmai gyógyszerár ügye.** Dorosma város 18,000 lakosa kívánja a második gyógyszerár felállítását, csupán az anyagilag érdekelt Karcsei (Knauf) Aladár gyógyszerész tiltakozott ellene kezzel-lábbal. A város közegészségügyi bizottsága után hétfőn a közgyűlés is elfogadta nagy többséggel a második gyógyszerár fölállítását. A közgyűlésen Karcsei (Knauf) Aladár gyógyszerész valóssággal örjögött. Ugy orditozott és bömbölt, hogy a bíró már kényszerzubbonyt akart hozatni számára. Senki se hitte volna, hogy oly tapintatlan magatartást fog tanusítani éppen ő, aki e kérdésben anyagilag érdekelt. Az elnöklő bíró vége is husz korona bírságra ítélte a nekidavult pilulacsínálót, aki többszörösen követett el székaértést és oly durva kifakadásokra ragadtatta magát, hogy az egyszerű polgáremberk is felháborodtak miatta. Ugy látszik, hogy a dorosmai pilulacsínálónak az elevenére tapintottak. A kisebbség, a kilenc Enyedi-párti közszéki képviselő, főlebbezni fog e határozat ellen, azonban ennek aligha lesz sikere, mert a belügyi kormány inkább fogja 18,000 lélek jogos kérelmét teljesíteni, mintsem az anyagilag érdekelt gyógyszerész érdekeit tamogassa. Arra pedig gondja lesz a dorosmai lakosságnak, hogy a második gyógyszerár ügye el ne aludjon a megyei közigazgatás poros fiókjában. A második gyógyszerár fölállítását a közérdek kívánja, amely mellett el kell némulni a kicsinyes magánérdeknek. Az új gyógyszerár fölállítását nemcsak a lakosság tetemes gyarapodása tette égetően szükségessé, hanem azok a hallatlan botrányok is, amiket a mostani gyógyszerész elkövetett. Ott van a Kántor Rozal esete, aki mérget kapott gyógyszer helyett, más esetekben pedig nem azt a gyógyszert szolgáltatott ki, amit az orvosi rendelvény előírt, sőt több a nép félelme már annyira fokozódott, hogy inkább Szegedre ment gyógyszerért, csakhogy nyugodt legyen a gyógyszer jósága felől.

— **Az örökös közbenjáró.** A tápéi kerületben a nagy színváltozás óta azzal korteskedtek mindig Enyedi (Eisenstädter) Lukács mellett, hogy ő készségesen közben bárki ügyében is, ha hozzáfordul. Ezt a régösmert kortesfogást megczáfolják a sándorfalvi tanítók. Az ottani tantestület ugyanis a tanítói fizetések rendezése ügyében állást foglalt és fölkerete Enyedit, hogy járjon közbe és tamogassa kérelmüket. Ajánlott levélben kérték föl az örökös közbenjárót, aki azonban még arra sem méltatta a sándorfalvi tanítókat, hogy a levelükre válaszoljon. Nem is ül föl ma már senki a tápéi kerületben a régi kortesfogásnak. Mézes-mázás beszédekkel sem csálnak az elvtagadás lépére senkit.

— Hurokra került közszéki orvos.

A horgosi közszéki orvos, dr. Buda (Beck) Nándor a héten megint vádoltként állt a szegedi bünyenyítő járásbírósg előtt, mert a horgosi tantestületet sértette meg becsületében. Íélet-hozatalra azonban nem került a sor, mert a bíró helyt adott a vádlott közszéki orvos kérsének és elnapolta a tárgyalást. Erdélyi Miklós közszéki közgyám is rágalalmazást és becsület-sértésért pörölte a közszéki orvost, de az eljárás függőben marad az előjáróság ellen indított fegyelmi vizsgálat betegezteig. Egyelőre tehát a panaszosok nem kaphatnak igazságot. Ami a közszéki orvosnak fegyelmi uton való üldözését illeti, az halad csigalassúsággal a maga útján a főszolgabíró jóvoltából, mert ha szigorú pártatlansággal járna el, azonnal föl kellett volna

állásából függeszteni ezt a közönséges élődi zsarolót, aki valóságos átka Horgos községének. De a főszolgabíró részrehajló. Először is rá akar ijeszteni a följelentést készítő Schmiédl Hermann községi képviselőre, akit azzal kecsegtet, hogy a tanfelügyelővel felfüggeszti állásától, a mi nem is olyan nehéz, hiszen az ártatlan tanítók egész serege részesült már benne. Persze a bűnösöket nem függesztik föl oly könnyen, ha bandához tartoznak. Hogy a főszolgabíró is meg van győződve. Buda (Beck) bűnösségéről, maga is beösmerte, mikor az egyik tanu előtt kijelentette a vádlott orvoshoz fordulva: Hogy is lehet ilyen kézzel fogható visszaélést elkövetni! Ennek daczára azonban a vagyonos följelentők panaszát visszautasította. Talán csak nem gondolja a főszolgabíró, hogy a vagyonosabb gazdákat joggal zsarolta az orvos. Egyébként is hiába való erőlködés, Buda (Beck) úgyis elfog merülni a saját bűneinek fertőjében. Mint értesülünk, újabb följelentés ment ellene az alispáni hivatalhoz, azonkívül a horgosi képviselő testület tagjai tavrátilag miniszteri kiküldöttet kértek a belügyi kormánytól.

— **Ha a város köt szerződést.** Szeged városa rakásra köt szerződéseket vállalkozókkal és egyebekkel. Ezen szerződések azonban arról nevezetesen, hogy azokat senki sem veszi komolyan. Legkevésbé a város, amely birkatürelmellel elnézi, hogy szegi meg a szerződést minden vállalkozó. Ha akad valaki, aki fölsszóal e miatt, még a tanács veszi védelmébe a szerződést megszegő vállalkozót. Így történt ez a most folyó közgyűlésen is. Kószó István és Becsey Károly emeltek szót amiatt, hogy Róna József szobrász nem a szerződésben kikötött kőalapot használta, hanem azt a jóval olcsóbb téglából építette. Azt gondoltuk, hogy legalább a különbözetet le fogja vonni a tanács a Rónának még járó díjból. Dehogy vonta, sőt inkább a tanács védelmezte legjobb a szerződéssegő szobrászt, úgy, hogy a közgyűlés többsége a jogos és igazságos indítványt leszavazta. Nem csodálkozunk azon, ha közneveltség tárgya lenne az, hogy a város szerződést köt. Minek is az, mikor úgy sem tartjak be?

— **Bűnpalástoló rendőrfogalmazó.** Dorosmáról írja tudósítónk: Kántor Rozál dorosmai lakosnő, ki tudvalevőleg a dorosmai gyógyszerárban gyomorfejés ellen fodormenta cseppek helyett szalmiák szeszt kapott és a midőn abból bevett, attól 30 napon túl gyógyuló súlyos belső sérülést szenvedett, súlyos testi sértés miatt panaszt emelt a szegedi törvényszéknél a mérget kiszolgáló pilulacsinaló segéd és gazdája ellen. A panasz folytán az ügyészség a bűnügyi nyomozatot elrendelte és annak foganatosításával a dorosmai h. rendőrfogalmazó, Szele Ambró bizatott meg. Szele uram ennek a megbiztatásnak akként igyekezett megfelelni, hogy Kántor Rozált, kit kihallgatásra magához rendelt, mindenféle módon arra akart bírni, hogy panaszát vonja vissza, s mikor az nem sikerült, a h. rendőrfogalmazó annyira önkívületi állapotba jött, hogy magából kikelve ököllel verdeste az asztalt és úgy lármázott, hogy a torkán kifért. Csak akkor tért némileg magához, mikor a vallatásnál szintén jelenvolt Nagy István községi adópénztárnok ismételtlen figyelmeztette, hogy „lassabban-lassabban.” Ez a figyelmeztetés térítette némileg magához a magaról teljesen megfledkezett turbuzgó hivatalnokot, mert ekkor az asszonyhoz fordult s mintegy engesztelésül mondta neki, hogy a nagy haragtól ne ijedjen meg, mert ő úgy szokott beszélni. De azért ekkor újra a panasz visszavonására akarta rábeszélteni, mondván neki, hogy „vonja csak vissza a panaszt és ekkor olyan tiszta lesz, mint a Jézus Krisztus.” Nem hihető, hogy az ügyészség ilyen utasítást adott volna neki, hanem sokkal valószínűbb az, hogy a helyettes „ur” ezzel akarja a banda jóakarát magának biztosítani. Bizunk benne, hogy a bűnpalástolás kísérletéért a szegedi ügyészség azonnal megteszi a szükséges lépéseket.

— **Eljegyzés.** Nagy Imre halasi bérlő eljegyezte Keller Imre csongrádi malomtulajdonos leányát, Etelkát

— **Végnélküli fegyelmi.** A horgosi előjáróság ebln indított fegyelmi vizsgálatot még most sem fejezték be. Így történt meg az a hallatlan botrány, hogy a községnek öt évi fegyházra ítélte jegyzője, Dorner Béla még ma is jogosan élvezi a fizetése harmadrészét a börtönben. Sok ártatlan ember ellen is folyamatban van még a fegyelmi, a többek közt Fodor Miklós adónyilvántartó ellen is, a ki ellen minden jelentős ok nélkül rendelte el a főszolgabíró a fegyelmi vizsgálatot és csupán azért nem akarja befejezni, hogy a jegyzői állásra ne legyen kénytelen jelölni őt. Ilyen kicsinyes boszu miatt kell szenvedni a köztisztviselőnek, de meg az egész község lakosságának is. Igazán elérkezett az ideje annak, hogy leljön Kaffka és ránczba szedje e szerencsétlen vármegye kiszipolyozott és agyonhajszolt népének apró zsarnokait.

Dorosmai levél.

Nem mindennapi, sőt a maga nemében páratlan botrány történt községünk képviselő testületének f. hó 20-án tartott közgyűlésén. Mondanom is talán felesleges, hogy e botrány előidézője nem lehetett más, mint községünk privilegizált botrányhőse, ki a hivatalos körökkel tartott barátkozása révén azt hiszi, hogy neki minden meg van engedve és olyan helyen is, mint a közgyűlés, pimaszkodásának szabad folyást engedhet, de a képviselőtestület, hol ez idő szerint nem a hatalmi párt van többségben, nem respektálta az eddig élvezett privilégiumot és Mitugrálst, ki a közgyűlés elnökét, valamint a többséget is többszörösen sértő kifejezésekkel illette, széksértésért 20 korona rendbírsággal sújtotta. Valóban itt is volt már az ideje, hogy az olyan rakoncátlan elemeket meg kellett tanítani a mások becsületének tiszteletben tartására, mert az utóbbi időben ez a táglalkismeretű individuum féktelenkedésével botrányokat botrányra halmozott és a többséget folytonosan piszkálódásokkal rágalmazta. Meg is jegyezheti magának vele együtt a Csongrádról ideszakadt — Hegyi Antal szerint — a főczápa és a velük egy huron pendülő érdekszövetkezet minden egyes tagja, hogy jövőre minden egyes esetben alkalmazni fogjuk a bírságolást mindaddig, míg a féktelenkedők meg nem rendszabályoztatnak és a közgyűlés tekintélye helyre nem állittatik.

Ugyancsak a közgyűlési tárgysorozat egyik pontját képezte Mitugrálst másik ügyében kelt szolgabírói határozat, amely határozat ismét a legdurvább arculcsapása az igazságnak és ugyan-csak reá vall a Csongrádvármegyében divó slendrián igazságszolgáltatásra. A képviselőtestület ugyanis közegészség ellen elkövetett kihágás, valamint hanyag és tudatlan gyógytárkezelés címén panaszt emelt a szolgabírói hivatalnál abból az alkalomból, hogy Kántor Rozál dorosmai lakosnő fodormenta-cseppek helyett szalmiák-szeszt kapott, amitől súlyos belső sérüléseket szenvedett; továbbá egy iparos, kinek családtagja megbetegedett és az annak részére elkészítettett gyógyszert az orvos akkori állítása szerint — az orvos meggyőződése azóta megváltozott — nem ugyanazonos volt azzal, amit rendelve lett, miért is azt kiöntette és másikat rendelt helyette és harmadszor, a községi bíró, kinek neje halálos agyán volt, a Szegedről kihozatott s a járási orvos által együttesen irt rendelvényt a gyógytárban alkalmazott gyakornok tudatlansága folytán, kénytelen volt Szegeden elkészíttetni, mert a Mitugrálst abban az időben vajmi ritkán volt otthon található — ezek voltak a panaszolt esetek, amelyekben a képviselőtestület a vizsgálat elrendelését és a fejleményekhez képest az illetők megbüntetését kérte. Herglőz főszolgabíró azonban, mint valami éles eszű politikus, a hozzá benyújtott panaszt valóban diplomatikus módon oldotta meg, mondván: A panaszolt esetekben a vizsgálat elrendelését szükségtelennék tartom, mert a vármegyei főorvos, valamint a járási orvos állítása szerint a gyógyszerárban tisztaság és rend uralkodik és az fel sem tehető, hogy a szigorló gyógyszerész-segéd fodormenta-cseppek

helyett szalmiák-szeszt adhatott volna, mert annak olyan átható erős szaga van, hogy az még kevésbé szakértő előtt is okvetlen feltűnt volna. A második esetben pedig a kezelő orvos állítása szerint nem azért öntötte ki a megkiszíttatott gyógyszert, mivel az nem azonos lett volna a rendelttel, hanem azért, mivel időközben a betegnek másakra lett szüksége. A harmadik esetben pedig azért nem marasztalható a panaszolt, mivel a receptek nem lettek bemutatva és így a fennforogni látszó vétség sem volt megállapítható. Hát igazán fura érzéke lehet a főszolgabírónak az igazság iránt, mert az igazán különös, hogy minden vizsgálat nélkül megállapíthatónak véli, hogy egyetlen esetben sem lett kihágás elkövetve, amely megtorlást vonhatna maga után. Valóban a főszolgabíró felfogása teljesen azonos a Bodóné feltölgésével. Az is mindig mást beszélt, mikor a bor árát kérték. Így van a főszolgabíró is. Ki panaszolta a gyógyszerárban uralkodó rendtelenséget és tisztátalanságot? Senki. Miért hivatozik tehát reá főszolgabíró? Másodsor, miért nem hallgatta ki a főszolgabíró a megnevezett iparost? Miért elégedett meg az illető orvos kihallgatásával? Vagy talán nem tudja, hogy egyik varju nem vájja ki a másik szemét. Harmadszor, miért nem hallgatta ki a községi bíró is, igaz-e, hogy kénytelen volt a gyógyszert Szegeden elkészíttetni, mivel azt a gyógytárba alkalmazott gyakornok, vagy mi, nem tudta elkészíteni? Ha ezeket a megnevezetteket kihallgatja, valószínűleg más határozatot kellett volna hoznia, a mely határozat nagyon természetes, lesújtó lett volna az ő kedves Mitugrálst barátjára, — vagy talán azt akarta megakadályozni? Afelől azonban teljesen nyugodt lehet a t. főszolgabíró, mert az igazságot csak ideig-óráig lehet elnyomni, utat keres az agának, bármilyen akadályok gördíttessenek eléje, ez a hűlye határozat is felebbezve lesz és meglátjuk, kinek lesz igaza? Különben is nem tudja a főszolgabíró, hogy jön Kaffka? Majd megmagyarázza ő, hogy mi a bíró kötelessége. Erre nagy szükség is van, mert úgy látszik, a dorosmai szolgabírói hivatalban igen furcsa fogalmak vannak az igazságszolgáltatásról.

Ennek az ügynek a tárgyalása alkalmával történt az a botrány, amilyenben a dorosmai képviselőtestületnek még nem volt része. Mitugrálst, kinek ez személyes ügye lévén és az 1886. törvény értelmében szólásjoga sem volt, magából kikelve, őrlöngve követelte a szólásjogát, mit természetesen az elnöklő bíró, valamint a képviselőtestület sem adott meg neki, amiért aztán a többséget oly durván sértette meg, hogy 20 koronára elmarasztaltatott. Ebben a jóakaratu támogatásban teljes őszinteséggel támogatta őt Eszes Matyi, aki szintén megengedte magának azt a pimaszságot, hogy a többségről lealacsonyítólag nyilatkozott, amit azonban rögtön jónak látott visszazavarni, mert különben ő is a cimborája sorsára jutott volna.

Innen-onnan.

(Választási előjelek.)

Vigan vannak már Horgoson a mitkapcsok. Eddig nagy szomoruan bandukoltak az utcán, üres zsebeikbe sülyesztett cezekkel. Most azonban már beóvakodnak a csapszékbe is, miután a választás előszele fujdogál és ilyenkor a rég hitelvesztett egyénekre is csabosan mosolyog a — hitel istennője.

— Csak legalább négy képviselőjelölt akadna — sóhajt föl a nagy titoktartó. Az én értékem mindjárt ötven százalékkal emelkedne a „méltóságos” előtt.

Hátha még a tavalyi áprilist el lehetne jártni a Lipót-lovaggal és újra meghajtani előtte a zászlót, — az hozna még csak a konyhára!

(Szüreti multság.)

Az idej szüret bőkezűen adta a tömött gerezdeket, a ri jó kedvre hangolta a termelőket is. Régóta nem volt annyi szüreti multság, mint az idén.

Az Ágó néni is kített magáért és meghívta a szüreti multságra az egész Árpád-egylet törzskarát bürgepaprikásra.

Persze, a szüreti multságon a felköszöntők egymást érték. A népszerű háziasszonyra és családjára üritgette az egész társaság a teli kupát.

A hangulat vidámságát leginkább jellemzi, hogy az öngyilkosok egyesületének az elnöke is folyton azt hangoztatta, hogy — sose halunk meg.

Bekocogott a multság hírére a legsötétebb felsőváros népszerű Pocok-bandája is, s a füstös képű Fáraó-ivadékoknak a vályogverésben megdermedt ujjai ugyancsak belemelegedtek a nóta-huzásba.

Sokan csak azon sopánkodtak, hogy mért nem tartott a multság legalább elsejéig.

Irodalom, színház.

Színhazi hét. Szegeden a legjövendőbb üzlet a színház. Nem volt még színigazgató, ki három évi működése után 30,000—40,000 korona tiszta haszna ne lett volna. A tiszta haszon fejében az igazgatók Krecsányi Ignácson kívül a művészet érdekében nem igen fáradtak. A színház üzlet volt. Az idén is tapasztaljuk, hogy színházunkban tulnyomóan az üzleti szempont dominál. Három heti műsor után itélve a színhazi előadások „egyes fővárosi színházak” műsorát követve, színházunk tekintélyét és közönségünk jó izlését nagyon is próbára tessik. A lefolyt műsor egyes darabjai ellen a szomszédváros sajtója is állást foglalt, hogy azok ne kerülhessenek színre, bezzeg nálunk a színügyi bizottság tagjai nem igen törődnek azzal, hogy voltaképpen a színház némiképp mégis műintézet s hogy a szórakoztatáson felül más hivatása is volna. Sok színházlátogató panaszkodik a „Zaza” előadása alkalmával tapasztalt izlést és erkölcsöt rontó állapotok miatt. Így folytatva nemsokára a „Tarka színpad” igen kedvelt ujdonságait fogjuk élvezni, — csak legyen rá közönség. Mert a szegedi közönségnek nincsen más szórakozási helye, mint a színház, az ellenőrző színügyi bizottság pedig nem törődik a közönség jogos követelményeivel. S omorú állapotok ezek, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a szegedi színházra közpénzből áldoz a város és közönsége igen sokat áldoz a színészetnek azért, hogy a muzsa templomában az erkölcs és izlés terjesztve legyen, hogy magyar vagy külföldi irok remek-műveiket élvezhesse. E helyett azonban erkölcsrontó levegőjű, sarban fetregő szindarabokat kap, melynek káros a hatása és még a legromlatlanabb talajban is csirát erjeszt. Mi dr. Janovics Jenő igazgatóban azt az embert véltük, ki színházunk művészi fejlődését fogja előmozdítani, de ilyen irány minden bizonynyal az ellenkezőjét fogja maga után vonni. Tiszta levegőt kérünk. A színház a közönség temploma, nem pedig olyan mulatóhely, a hol a nézők ne az erkölcsiellenesség mértékét szívják magukba. A nép az értelmes közönség, a szépnek, a jónak áldozza azt a néhány órát azért, hogy a színház lelkünk, egyéniségünk nemesítésének legyen kuforrása. Ilyen értelemben megfelel a színház céljának és az igazgató hivatásának is eleget tehet. A zenés darabokkal rendkívül szegényesen vagyunk Tudjuk is az okát. A három hét lefolyása alatt négy régi operette gyöngé előadásban lett bemutatva. E hét ujdonsága a „Modell” volt de nem vonzott nagy közönséget. Különben az énekes előadásokról túl sokat nem mondhatunk. Mezey Mihály és Székely Irén, a társulat kiváló tagjai tartják fenn a közönség érdeklődését. A zenekar gyöngé, nem is képzelhetjük, milyenek is lesznek az operaelőadások, mert nézetünk szerint opera-előadásokat alapos képzettségű zenészek nélkül nem is képzelhetünk.

Nyilatkozat.

Alulírott rigó-utcai lakosok és háztulajdonosok ezennel eskü felajánlása mellett kinyilatkoztatjuk és sajátkezű aláírásunkkal bizonyítjuk, hogy Rainer József főkapitány Szeged város köztörvényhatósági bizottságának 1902. október 22-én tartott közgyűlésén, midőn azt állította dr. Kormányos Benő interpellációjára, hogy mi a rigó-utcai bordélyházak miatt sohasem panaszkodtunk, nem mondot igazat.

Mi úgy elrongált járdáink, mint a förtelmes bordélyok miatt igenis többször panaszt emeltünk a főkapitány úrnál, sőt egyszer a főispán úr előtt is. Panaszaink azonban süket fülekre találtak.

Október 18-án Bende Antal tb. alkapitány a rigó-utczában házról-házra járt és személyesen vette föl panaszainkat, amiről azonban aligha tett jelentést a főkapitánynak, mert különben nem beszélt volna oly vakmerő hangon a közgyűlésen. Bende előtt nemcsak a háztulajdonosok, hanem a lakók is türethetetlenek állították a rigó-utczai állapotokat.

Ez az igazság és nem az, a mit a főkapitány állított.

Szeged, 1902. október 24-én.

Kovács Márton h. t.
Nagy Sándor h. t.
Regdon Géza h. t.
Varga Pál h. t.
Horváth Ferencz.
Reszl Ede.
Hegedüs László.
Susula Antal.

Dr. Egressi Lajos

szpecialista gyermekorvos,

a Stefánia-gyermekórház v. rendelő segédorvosa

rendel: d. e. 10—12-ig,
d. u. 2—4-ig

Kelemen-utca 5. sz., Krikkay-féle ház.

LENGYEL LÖRINCZ

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujonnán, modern berendezett műasztalossága.

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor áruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Egyéves önkéntesi egyenruhák

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett készülnek

Nemes L. és társa

egyenruházati intézetében

Klauzál-utca. Szegeden. Klauzál-utca.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a

Boholti-forrás

gyógyhatású ásványvizének főraktárát Szeged és vidéke részére átvettem s az a t. közönség rendelkezésére áll. A

Boholti-ásványviz

kitűnő összetételénél fogva nemcsak mint gyógyviz is igen ajánlható, hanem mint igen kellemes élvezeti víz, szénsavdus tartalmánál fogva borral vagy szörppel keverve igen kellemes s mint ilyenek, egy család asztaláról sem szabad hiányoznia. A

Boholti-viz

naponta házhoz szállítva:

2 literes üvegekben üvegenként 18 kr.
1 " " " " 11 kr.

Tisztelettel

Pálffy Antal Szeged Attila-utca 8. sz.

Megrendeléseket elfogad Kálmán Zsigmond szállító ur is Bocskay-u. 9. sz.
Telefon-szám 402.

Bankegyesület, mint szövetkezet Szegeden.

III-ik évtársulatára a mai naptól kezdve elfogad üzletrész-jegyzést. A bankkegyesületi tagok üzletrészenként 1 korona felvételi díjat fizetnek a tartalék-alap javára. Egy üzletrész értéke 312 korona értéket képvisel, mely összeg hat éven át heti egy koronával fizethető le.

A Bankkegyesület tagjai befizetések arányában részesülnek az intézet jövedelmében, mely hat évenként lesz kifizetve.

A Bankkegyesület birtokában lévő értékes sorsjegyek netáni nyereményeiben a szövetkezeti tagok befizetések arányában részesek.

A Bankkegyesület tagjai az intézetnél felveendő kölcsönöket váltóra, kötelezvényre vagy betáblázásra II-ik helyen is a heti egy koronás üzletrész-befizetésekkel leltérteszhetik. A kölcsöntőke külön visszafizetése nem követeltetik, ellenben az üzletrész-befizetéssel járandó jövedelem sokkal olcsóbbá teszi a kölcsönt más természetű kölcsönöknél. A bankkegyesület tagjai a heti egy koronás befizetéssel önmagukat takarékoságra ösztönzik és mindenki könnyen vagyont gyűjthet magának, mely állandóan gyümölcsözik.

A Bankkegyesület kölcsönei különös előnyöket nyújtanak a könnyű visszafizetési módzattal, kereskedőknek, iparosok, mezőgazdák, köz- és magánhivatalnokoknak hitelgényeik kielégítésére.

A bankkegyesület hivatalos helyiségében (Erdélyi-Deutsch-féle palota, a Kass-kávéházal szemben) ugy üzletrészek jegyzése, valamint mindennemű ügyletre nézve felvilágosítás nyerhető a hivatalos órákban déltől 9 órától 1 óráig.

A Bankkegyesület mint szövetkezet. igazgatósága.

Megkezdődött a Vadászat!

Dusan felszerelt fegyver-raktáramra felhívom a vadász-sport híveinek figyelmét. Fegyvereim kitűnően hordanak és a legújabb szerkezetűek. — Kérem dusan felszerelt fegyver-raktárom megtekintését.

Tisztelettel
Sebők Mihály

SZEGED, Széchenyi-tér, Jerney-ház.

